

Täysistunto

Tiistai 10.10.2017 klo 13.59—17.18

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verontilityslain 12 §:n ja tuloverolain 124 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 112/2017 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

17.05 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Oikeastaan olemme tätä asiaa sivunneet tänään jo aikaisemmin kiinteistöverolakiesityksen yhteydessä, eli tähän on yksi esitys, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen poistoa kunnille siten, että yhteisöverotuksen kuntien osuutta nostetaan. Kuten aiemmin sanoin, pidän kompensatiotapana kiinteistöveroähdottomasti vääränä, ja mielestäni näiden kautta se kompensatio olisi tullut tehdä.

Mutta, puhemies, tässä on yksi huoli. Tässä on yksi huoli kaikkienensa. Esimerkiksi kun olemme kuulleet Kuntaliittoa jo verojaostossa, niin on käynyt ilmi, että kun tällä nimenomaisella esityksellä on tarkoitus kompensoida noin 60 miljoonaa, kiinteistöveroä noin 25 ja sitten valtionosuuksilla noin 25, yhteensä 110 miljoonan euron verran, niin Kuntaliitto itse kertoo, että oheiskustannuksiin, joita tulee kunnille varhaiskasvatuksen maksun poistosta kaiken kaikkiaan, tämä kompensatiosumma ei summanakaan kokonaisuudessaan ole riittävä. Kuntaliitto puhuu noin 130—140 miljoonan kompensatiotarpeesta, joka siis menee pari—kolmekymmentä miljoonaa yli sen, mistä hallitus ikään kuin sanoo, että nyt kompensoidaan kaikki.

Haluan nyt tässä täysistunnossakin kiinnittää huomiota tähän tosiasiaan, että pitäisi olla nyt hallituspuolueidenkin hyvin tarkkana, että lupaukset kompensatiosta täyttyvät, mutta toivottavasti viisain keinoin, ja, puhemies, kuten olen sanonut, mielestäni kiinteistöveroä kuulu siihen viisauteen.

17.07 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Varhaiskasvatusmaksujen poistaminen noin 7 000 perheeltä on mielestäni erittäin hyvä ja perusteltu asia. Sen kompensoiminen todellakin on mielestäni hyvin perusteltua.

Edustaja Pia Viitaselle on kyllä kunniaksi mainittava, että hän on sitkeästi omaa linjaansa pitänyt täällä yllä, mutta sanoisin nyt kuitenkin, että kun erilaisia veroja ja maksuja määrätään, niin ne ovat aina yhteiskunnalle sitä varten olevia rahoja, että niillä palveluja tarjotaan. Esimerkiksi varhaiskasvatusmaksun kannalta äärimmäisen tärkeä verokertymäasia kuntien kannalta on se, mikä on kunnan talouden yleinen tilanne. Se on Suomen kunnissa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2017 vp

parantunut viimeisen kahden vuoden aikana hurjaa vauhtia. Teidän hallitusaikananne [Pia Viitanen: Kai te nyt kuitenkin haluatte kompensoida?] 20—30 kuntaa oli kriisin partaalla, ja suomeksi sanottuna kuntahan ei voi mennä tietenkään konkurssiin, mutta nämä olivat ylivoimaisissa taloudellisissa vaikeuksissa.

Tänä päivänä kuntien talous oli jo viime vuonna yli 400 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tiedän, että esimerkiksi kotikunnassani Iloantsissa varhaiskasvatusmaksuja ei peritä. Lapset saavat sen varhaiskasvatuksen korvauksetta, mutta kunta on ollut säästäväinen ja pitänyt taloutta hyvässä kunnossa koko ajan. Tämä kuvaa sitä, että teidän verotaktiikkanehan on tämä, että te otatte yhden pienen, pienen, pienen pisteen sieltä verotuksesta, arvostelette sitä ja pidätte siitä valtavaa meteliä ja ikään kuin kiinnitätte huomion siihen yhteen pieneen seikkaan tietäen, että ihmiset unohtaisivat totuuden, mikä tässä asiassa on.

Kuntatalous on vahvasti vahvistunut ja se on suonut mahdollisuuksia myös varhaiskasvatukselle. Kun te tuotte näitä yksityiskohtia vahvasti esille, niin teitä varmaan harmittaa se, että Suomen talous kasvaa hurjaa vauhtia tällä hetkellä, kuntatalous tervehtyy, valtiontalous tervehtyy. Sitä totuutta teidän pienet yksityiskohtanne eivät muuta yhtään miksiäkään. Tämä muistakaa, koska on rehellisyyttä sekin, että sanotaan ihmisille se kokonaiskuva, millainen se on, eikä vain sitä pientä yksityiskohtaa, joka saattaa olla hieman ongelmallinen mutta ei kaada koko kokonaisuutta missään vaiheessa.

17.09 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Toki kokonaiskuva ja kokonaisuus ovat se kaikin olennaisin, mutta kyllä niillä yksityiskohdillakin aina jokin pieni merkitys vähintään on, joskus voi olla suurempikin. No, tämä esitys nyt käsittelee tätä yhteisöveron jako-osuuden muutosta siten, että kunnille tulisi siitä jatkossa suurempi osuus. Se on sinänsä yksittäisenä esityksenä aivan kannatettava. Kun kunnat saavat suuremman osuuden yhteisöveron tuotosta, niin niille tulee suuremmat kannustimet kehittää elinkeinopolitiikkaansa ja houkutellessa alueelleen kasvavia, työllistäviä, hyvin menestyviä yrityksiä. Se on sinänsä täysin ymmärrettävä tavoite, ja tähän esitykseen on siinä mielessä helppo yhtyä.

Sitten kuitenkin palaan vielä hieman tähän aiempaan keskusteluun, jota tässäkin, tämänkin pykälän kohdalla, on käyty näistä varhaiskasvatusmaksujen alennuksista ja niiden kompensoinnista kunnille. On todettu moneen kertaan, että tämä kompensatio koostuu kolmesta osasta: 60 miljoonaa tästä esityksestä, sitten 25 miljoonaa peruspalvelujen valtionosuuden nostosta ja 25 miljoonaa euroa kiinteistöveron rajojen nostosta.

Kyllä minä nyt tässä olen samoilla linjoilla kuin edustaja Viitanen tässä vieressäni, että kyllä tämä kiinteistöverotuksen ja varsinkin sen alarajan nosto on ongelmallinen. Se ei mielestäni kyllä millään tavalla lisää kuntien mahdollisuuksia, se pikemminkin kaventaa niitä ja pakottaa ne nostamaan kiinteistöverojaan. Olisi ollut järkevää, ehkä, mahdollistaa suuremmat liikkumavarat: antaa sen alarajan olla paikallaan ja nostaa kiinteistöveroprosenttien ylärajoja. Kunnat olisivat silloin itse voineet päättää, mitä tekevät. Nyt jopa niissä tapauksissa, kun kunnilla ei ole halukkuutta nostaa kiinteistöveroprosentteja, ne on pakotettu siihen.

Mutta tämä varsinainen esitys, joka koskee tätä yhteisöverojen jako-osuutta, on kyllä kannatettava.

17.11 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! On kyllä sinänsä hämmästyttävää, että olemme tässä nyt jo 2,5 vuotta käyneet tätä keskustelua täällä salissa, ja edustaja Hoskonen ei vielääkään ole lukenut SDP:n vaihtoehtobudjetteja, joita olemme kerinneet tekemään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2017 vp

tässä ajassa jo kaksi, ja kolmas on tulossa. Nimenomaisesti siinä on niitä kokonaisvaltaisia esityksiä verotuksen suhteen, ja kokonaisuhtälö on esitetty niin, että työtä enemmän, reiluutta, oikeudenmukaisuutta enemmän, velkaa vähemmän ja oikeudenmukaisempi verorakenne. Te voitte, edustaja Hoskonen, nyt tutustua vihdoon siihen meidän vaihtoehtobudjettimeen, niin että teidän ei tarvitsisi enää käyttää näitä lukuisia puheenvuoroja tästä, että pieniä asioita täällä vain kritisoidaan ja nostetaan eikä kokonaisuutta näy.

Sitten hyvin tärkeä asia: Kun puhutaan oikeudenmukaisuudesta paitsi veropolitiikassa niin myös esimerkiksi näiden lomarahojen leikkausten suhteen julkisen sektorin ahkerilta työntekijöiltä, olemme täällä SDP:nä vaatineet esimerkiksi sitä, että siinä täytyisi ottaa nyt takapakkia ja perua tulevat leikkaukset. Ja kun edustaja Hoskonen täällä juuri todisti, kuinka loistavasti kaikilla kunnilla menee, niin varmasti sekin tukee sitä, toivottavasti yhteistä, ajatusta ennen pitkää, että katsotaan, että kasvu kuuluu kaikille. Se kuuluu myös niille hoitajille, sairaanhoitajille, keittäjille, siivoojille ja julkisen sektorin työntekijöille, ja siksi tämä leikkaus tulisi perua. SDP:hän esittää paitsi että se perutaan, myös että tähän varataan riittävästi määrärahoja.

17.12 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Sen verran vielä täytyy nyt kuntapäätäjän roolissa kiittää, että pidän lähtökohtaisesti hyvänä sitä, että jos kunnille osoitetaan lisävelvoitteita tai viedään kunnilta mahdollisuuksia periä maksuja, niin sitten asiaa ei kuitenkaan jätetä puhtaasti kunnan ongelmaksi vaan valtion puolelta osoitetaan, mistä tämä asia voitaisiin kompensoida. Viime kaudellahan tällaista tehtiin, että kunnille laitettiin velvoitteita eikä kerrottu, mistä rahat otetaan, ja silloin se käytännössä tarkoittaa monesti veroprosenttien nostoa, joka taas sitten kurjistaa kunnan taloutta ja elinmahdollisuuksia. Minusta tuntuu, että tämäkin periaate, että nyt hallitus on tästä luopunut ja osoittaa kunnille, mistä ne rahat löytyvät, on niitä harvoja hyviä asioita, joita hallitusohjelmaan on jäänyt perussuomalaisten vaikutuksesta.

17.13 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä edustaja Viitasella on hie-man kummallisia käsityksiä siitä, miten maailmassa mennään tällä hetkellä. Hänen budjet-tisanomansa on "enemmän työtä, vähemmän velkaa", niin kuin hän äsken todisti vahvasti, mutta olisipa teillä ollut silloin aikoinaan hallitusvastuuajana nämä oikeat paperit käsillä. Minua pikkusen harmittaa, edustaja Viitanen, että teillä on aina väärät paperit, kun te olette jossakin. Jos te olette hallituksessa, teillä on silloin väärät paperit mukana, koska silloin velka kasvaa, työttömyys kasvaa, työllisyys vähenee. Nyt sitten kun te olette oppositiossa, nyt teillä on oikeat paperit mutta väärään aikaan. Koettakaa nyt vaihtaa ne paperit keskenään jonain päivänä, että edes joskus, yhden kerran seuraavien 20 vuoden aikana teillä olisi oikeat paperit mukana oikealla hetkellä! Jos minä metsämiesurani aikana olisin aikoi-naan aina pitänyt väärät paperit mukana, minä olisin itärajan pinnassa joutunut monta ker-taa itänaapurin puolelle, kun väärät kartat olisi ollut mukana, ja sieltä palauttaminen on pikkusen vaikeampi prosessi kuin yhden budjettipuheenvuoron pitäminen. Koettakaa nyt edes kerran, että olisi oikeat paperit oikealla hetkellä mukana. Minä sitä tilannetta niin ra-kastaisin, kun sellaisen tilanteen havaitsisin tässä toiminnassanne.

Toinen asia sitten: Sitäkin te vääristelitte, että olisin sanonut, että kunnilla menee loista-vasti. Kuntien tilanne on parantunut, loistavaan tilanteeseen on vielä pitkä matka. Minä sa-noin, että kuntien taloustilanne on parantunut 400 miljoonalla viime vuoden laskelmien mukaan. Elikkä senkin te vääristelitte, mutta se nyt on pieni juttu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2017 vp

Toivon hartaasti, että jonain päivänä teillä olisi oikeat paperit. Sitä päivää minä kyllä jaksan odottaa.

17.15 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Minäpä luulen, että edustaja Hoskonen nauttii juuri tänä päivänäkin siitä, että SDP:llä on ollut oikeita papereita. Nimittäin kyllähän kaikkien talousoppineidenkin todistus sanoo siitä, että talous itse asiassa lähti käyntiin vuoden 2015 kesällä, [Hannu Hoskosen välihuuto] ja silloin nimenomaan ei hallitukseen ihan niin salamannopea ollut, että kaikki keinot oltaisiin tehty ja siitä sitten hallituksen päätöksin lähti rakentamisbuumi ja lähti kaikki tämä elpyminen. [Hannu Hoskonen: Voi hyvänen aika!] Kyllä minä uskon, että niitä oikeita papereita silloinkin luettiin.

Puhemies! Mikä minua ihan oikeasti huolestuttaa — koska minulla on sellaisia papereita, joita ainakin hallitus ilmeisesti pitää oikeana, koska ne ovat hallituksen omia esityksiä — on se, että esimerkiksi monissa näistä hallituksen omista esityksistä, monissa näistä niin sanotuista ja edustaja Hoskosenkin mielestä varmasti oikeista papereista, hallitus itse esimerkiksi kertoo, että juu, kyllä meillä on varaa keventää miljoonaperijöiden verotusta, ei sillä tosin työllisyysvaikutuksia ole, mutta varaa on kuitenkin, ja sitten samaan aikaan miettään, että okei, pienituloisilta leikataan, koulutuksesta leikataan, vaikka ainakin tämänkin päivän ekonomistien paperien, niin sanottujen oikeiden papereiden mukaan on suuri virhe, kun koulutuksesta leikataan. Kyllä minä nyt haluaisin, että pientä huomiota tällaiseen pienen ihmellisyyteen ja oikeudenmukaisuuteenkin kiinnitettäisiin. Nyt kun sitä kasvua on, sen kasvun tulisi kuulua kaikille, ja siksi minusta olisi todella tärkeää, että niin veropolitiikassa kuin yleisestikin keltaisen kirjan sisällön suhteen päätyisimme siihen, että kasvu jakautuisi tasaisemmin. Hyvä, että kasvaa, kasvun pitää jatkua tasaisemmin, ja siksi ei riitä esimerkiksi, että ilmoitetaan, että hallituksen päämääränä on eriarvoisuuden vähentäminen, ja perustetaan työryhmä, mutta tosiasiasa pääministeri Sipilä itsekin myöntää, että tämän hallituksen esitykset kasvattavat eriarvoisuutta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.